

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
БОЛГАРСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК

Інститут української мови Національної академії наук України
Інститут мовознавства імені О. О. Потебні
Національної академії наук України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Інститут літератури Болгарської академії наук
Інститут болгарської мови імені професора Любомира Андрейчина
Болгарської академії наук
Шуменський університет імені Єпископа
Константина Преславського
Науковий центр православної культури і мистецтв
«Святий Архангел Михаїл» (Шумен)

*Присвячено 300-річчю від дня
народження Григорія Сковороди*

МАТЕРІАЛИ
II Міжнародної славистичної конференції,
присвяченої пам'яті
СВЯТИХ КИРИЛА І МЕФОДІЯ

Київ — Софія — Харків — Шумен
Харківське історико-філологічне товариство

18 травня 2022

Матеріали II Міжнародної славістичної конференції, присвяченої пам'яті святих Кирила і Мефодія / за заг. ред. О. О. Маленко. Харків – Шумен : ХНПУ; ХІФТ, 2022. 375 с.

Рекомендувала до друку вчена рада Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 5 від 24 червня 2022 року)

ISBN 978-966-1630-55-9

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3281 від 18.09.2008.

Редакційна колегія:

Маленко Олена, докт. філол. наук, проф.; ХНПУ імені Г. С. Сковороди
Корнієнко Світлана, канд. філол. наук, доц., докторант; ХНПУ імені Г. С. Сковороди
Нестеренко Наталя, канд. філол. наук, доц.; ХНПУ імені Г. С. Сковороди
Полозова Олена, канд. філол. наук, доц.; ХНПУ імені Г. С. Сковороди
Петришина Ольга, канд. філол. наук, доц.; ТНПУ імені Володимира Гнатюка

Рецензенти:

Нелюба Анатолій, докт. філол. наук, проф.; Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Горголюк Ніна, канд. філол. наук, доц., заступник директора з наукової роботи; Інститут української мови НАН України
Кравець Лариса, докт. філол. наук, проф.; Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

У «Матеріалах» уміщено доповіді українських, болгарських, польських, словацьких мовознавців, літературознавців, істориків, педагогів-методистів, магістрів, магістрантів, які взяли участь у II Міжнародній славістичній конференції, присвяченій пам'яті святих Кирила й Мефодія, що відбулася в Харкові 18 травня 2022 року. Питання наукового обговорення висвітлюють основні напрями сучасних досліджень у мовознавстві, літературознавстві, історії, дидактиці.

Для науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти всіх рівнів, учителів.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, вул. Алчевських, 29, м. Харків, Україна, 61002

© Автори доповідей, 2022

© Дизайн Т. Лисиченко, 2022

Lytvynenko Olha / Литвиненко Ольга

ANGLICISMS IN UKRAINIAN COMMUNICATIVE SPACE 102

Мадей Єлизавета / Мадей Єлизавета

СПОСОБИ ПЕРЕДАЧИ КАЛАМБУРОВ, ВСТРЕЧАЮЩИХСЯ
В СЛОВАЦКИХ АНЕКДОТАХ, НА РУССКИЙ ЯЗЫК 106

Маленко Олена

РОЗВИТОК ТЕЗИ В. ФОН ГУМБОЛЬДТА «МОВА — ЦЕ ДУХОВНА
ЕНЕРГІЯ НАРОДУ» В ПРАЦЯХ ПРОФЕСОРІВ ХАРКІВСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ І ПОЛОВИНИ ХІХ СТ. 111

Петрова Озель Лілія

ВЛАСНІ НАЗВИ В РОМАНІ ВОЛОДИМИРА МАЛИКА «ТАЄМНИЙ
ПОСОЛ»: КУЛЬТУРНО-РЕПРЕЗЕНТАТИВНА ФУНКЦІЯ 118

Pirogowska Ewa / Піроговська Єва

NAZWY WŁASNE I ICH DERYWATY JAKO NARZĘDZIA
ARGUMENTACJI W POLSKIM WSPÓŁCZESNYM DYSKURSI
O TEMATYCE ŻYDOWSKIEJ 126

Плеханова-Пелері Марина

ХАРАКТЕРНІ РИСИ КАЛЧЕВСЬКОЇ ГОВІРКИ
ЧИЙШИЙСЬКОГО ДІАЛЕКТНОГО ТИПУ 131

Полозова Олена, Саламанюк Наталія

ПРОЯВИ ЯКІСНОЇ АСИМЕТРІЇ НА РІВНІ СКЛАДНОСУРЯДНИХ
ЗІСТАВНО-ПРОТИСТАВНИХ РЕЧЕНЬ 136

Сазонова Ярослава

ГРАМАТИЧНА МЕТАФОРА В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ
(НА ПРИКЛАДІ ЗАЙМЕННИКА *ВОНО*) 141

Сінна Людмила

ПОЛІАСПЕКТНІСТЬ НАУКОВОГО ОМИСЛЕННЯ
ТЕРМІНА *НАРАТИВ* У ГУМАНІТАРНІЙ ПАРАДИГМІ 145

17. Тимковский И. Ф. Опытный способ к философскому познанию русского языка. Харьков, 1811.

Маленко Олена. РАЗВИТИЕТО НА ТЕЗАТА НА В. ФОН ГУМБОЛДТ «ЕЗИКЪТ Е ДУХОВНАТА ЕНЕРГИЯ НА НАРОДА» В ТРУДОВЕТЕ НА ПРОФЕСОРИТЕ ОТ ХАРКОВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ ПРЕЗ ПЪРВАТА ПОЛОВИНА НА XIX В. (ИЗМЕРЕНИЕ НА СЪВРЕМЕННИ ЕТНОЛИГВИСТИЧНИ КОНЦЕПЦИИ)

**ВЛАСНІ НАЗВИ В РОМАНІ
ВОЛОДИМИРА МАЛИКА «ТАЄМНИЙ ПОСОЛ»:
КУЛЬТУРНО-РЕПРЕЗЕНТАТИВНА ФУНКЦІЯ**

Петрова Озель Лілія

кандидат філологічних наук, доцент,

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

liliantukr@ukr.net

Власні назви належать до багатоаспектних і різнопланових мовних одиниць, за визначенням М. Торчинського, «мовних універсалій» [Торчинський, 2008, с. 3], специфічність функційних представлень яких особливо яскраво виявляється в літературно-художньому та фольклорному дискурсах. Характеристикам багатоманітних проявів онімів у різних мовних стилях присвячено чимало розвідок провідних як вітчизняних, так і зарубіжних ономастів, представників різних шкіл і напрямів, серед яких В. Лучик, С. Вербич, В. Горпинич, В. Підвойний, К. Тищенко, Т. Янко, І. Муромцев, К. Цілуйко, Л. Белей, М. Худаш, І. Фаріон, М. Торчинський, Н. Торчинська, Г. Лукаш, В. Удовенко.

Актуальність цього дослідження пов'язана з потребою узагальнення теоретичних напрацювань щодо провідних функцій власних назв, особливостей їх реалізації в літературно-художніх текстах, зокрема історичних романах, а також необхідністю опису й докладного аналізу однієї з найбільш специфічних функцій літературно-художніх власних назв — *культурно-репрезентативної*.

Матеріалом дослідження стали оніми в романі Володимира Малика, яскравого представника української історичної романістики, зокрема в його історико-пригодницькій тетралогії «Таємний посол», де в художній формі унаочнена розлога система власних назв, передусім топонімів й антропонімів, що персоніфікують й ідентифікують персонажів, інформують про результати їх суспільно-політичної й громадської діяльності та творчості, увиразнюють візуальні, психосоматичні, іміджеві характеристики, реалізують функції локалізації подій і явищ, визначають їх хронологію, як наслідок, концептуалізують та кодифікують культурно-мистецькі надбання, формуючи в такий спосіб художню парадигму національно-ментальних цінностей.

Літературно-естетичні особливості романів Володимира Малика представлені в наукових студіях М. Ільницького, В. Чумака, І. Дзюби, К. Волинського, А. Мовчун, Н. Шаповал. Художньо-стилістична специфіка, зокрема роль онімної системи для репрезентації української та інших світових культур (болгарської, польської, австрійської, турецької, татарської, вірменської), потребують більш детальної систематизації та ґрунтового аналізу, чим зумовлена перспективність розвідки.

Аналізуючи етноспецифіку онімів та їх лінгвокультурологійний потенціал, що потрапив в поле дослідницької уваги вітчизняних науковців (Л. Белея, М. Торчинського, О. Черемської, М. Федурко, І. Скразловської, Л. Удовенко), спираємося на твердження Н. Данилюк, згідно з яким ономастикон є важливим носієм національно-культурної інформації, а його одиниці кваліфікуються як такі, що мають у своїй семантиці українознавчі компоненти; зокрема відомі широкому загалу топоніми, на думку науковиці, крім найменування певних географічних реалій, містять додаткові культурно-історичні змісти, викликають в українців асоціації з подіями минулих часів [Данилюк, 2012, с. 3]. Етноментальний вимір мовної картини світу, репрезентований вербальними стереотипами, закріпленими зокрема в лексико-семантичних, граматичних, стилістичних, комунікативних ресурсах, О. Маленко пов'язує з найвищим рівнем володіння мовою — етнокультурним, що «уможливлює декодування багатьох смислів, прихованих у слові, тобто вихід на глибокі етноментальні рівні розуміння мови» [Маленко, 2021, с. 126].

Визначення поетоніма М. Доценко пов'язує зі специфікою його функціональності в художній літературі, наголошуючи на провідній ролі номінативної, характеризувальної, стилістичної, ідеологічної, алюзійної та інших функцій [Доценко, 2018, с. 3]. Поряд із номінативно-ідентифікаційною Л. Удовенко наголошує на важливості описово-зображувальної та фонові функцій онімів [Удовенко, 2012, с. 106]. Аналізуючи праці Л. Белея, Г. Лукаш, Ю. Карпенко, Л. Селіверстової, О. Пустовіт з точки зору функційних особливостей онімів, М. Торчинський виділяє такі художні ролі поетонімів, як: номінативно-диференційна, ідеологічна, емотивна, емоційно-експресивна, естетична, ідіостилістична [Торчинський, 2006, с. 300].

Спираючись на аналіз праць провідних ономастів, найперше вітчизняних антропонімістів і топонімістів, доходимо висновку, що найбільш вираженою є *інформативна* функція, оскільки власна назва повідомляє про події, явища, осіб та їхню діяльність; з нею тісно пов'язані *пізнавальна (когнітивна)* й *аккумулятивна* функції, оскільки через інформацію, закріплену за нею, власна назва дає можливість відкриття, осягнення й дослідження нового, його більш глибокого розуміння, фіксації, усвідомлення й збереження з метою систематизації й узагальнення, подальшого переосмислення; *номінативно-ідентифікаційна*, яка обґрунтовується призначенням імен називати, виокремлювати з-поміж інших; *соціально-правова*, пов'язана із функціонуванням онімів у парадигмі офіційно-ділової комунікації різних суспільних інституцій; *емоційно-експресивна* функція виявляється у сприйнятті онімів як мовних одиниць, що здатні викликати найрізноманітніші почуття, переживання, передавати ієрархію й градацію психічних проявів і реакцій; *естетичну* функційність імен представляють номінації, що репрезентують надбання мистецтва, викликають асоціації з творами літератури, фольклору, живопису, архітектури, музики й театру, називання яких актуалізує уявлення про красу, досконалість, ідеали.

Власні назви як номінанти й символи соціокультурного простору найбільш тісно пов'язані з проявами духовної й матеріальної діяльності, творчості народів, у літературних і художніх текстах яскраво й колоритно представляють світові й етнопонаціональні надбання, у всі часи залишаються предметом пильної

уваги митців слова. Як наслідок, у художньому дискурсі реалізують ще одну специфічну функцію — *культурно-репрезентативну*, а також пов'язану з нею *етноідентифікаційну*, оскільки, як свідчать зокрема етимологічні розвідки, онімна лексика з її численними різновидами глибоко закорінена в історію, традиції, звичаї, обряди кожного народу, твірні основи багатьох ономолексем пов'язані з назвами промислів і ремесел, поширеними на етнічних теренах видами господарської діяльності, специфікою побуту, народної освіти й медицини, астрології, педагогіки, вірувань, фольклору, військовими навичками, походами, національно-визвольними рухами й дипломатичними відносинами, іншими оригінальними й специфічними параметрами етнобуття.

Серед найбільш виразних маркерів болгарської національно-ментальної культури в романі Володимира Малика «Таємний посол» вагоме місце посідають художньо-літературні власні назви — антропоніми, які засвідчують типові моделі іменного фонду народу, традиційні й популярні в Болгарії називання, що ідентифікують, персоніфікують як представників народу, так і їх провідників, ватажків, героїв національно-визвольних змагань, зокрема руху болгарських гайдуків (*Младен, Анка, Ненко, Златка, Момчило Крайчев, Драган, Якуб, воєвода Вилков, Славчо Влахов, Петр Влахов, Ганчо, Кмет Петков*); топоніми та яскраві відтопонімні утворення (*Балкани, Сливен, Сливенський округ, Стара Планина, Чернавода, Чернаводська долина, Сині Камені, Бялі скелі, Ямбіль, Аглікіна поляна, Гайдуцька печера, Гайдуцький колодязь, Жеравна, старопланинський край*), що актуалізують у художньому дискурсі важливі як ландшафтні характеристики місцевості, так і локалізують та символізують визначальні в культурно-історичному, соціальному й геополітичному вимірах об'єкти, території, регіони.

Ім'я одного з головних героїв роману, сина ватажка гайдуцького руху воєводи Младена і його дружини Анки, стає знаком етнічної й національно-ментальної ідентифікації: *Ненко* — ім'я, дане при народженні батьками, але тимчасово втрачене, оскільки герой у ранньому дитинстві викрадений турецьким воєначальником Гамідом і з новим іменем *Сафар-бей* вихований у яничарському корпусі Османської імперії. Через роки ім'я повернулося до героя і стало тим знаком-символом, що спричинив

активізацію пам'яті, дозволив пригадати враження дитинства і дав поштовх духовному визволенню, поверненню до болгарської культури, родини, звичаїв, традицій: *Так, Ненко!.. Він тепер назавжди розпрощався з іменем Сафар-бей і їхав починати нове життя. Він погано уявляв, яке воно буде, але вже твердо знав, що повороту до старого нема, як нема повороту вчорашньому дню»* [Малик, т. 1, с. 462]).

Одним із лінгвостилістичних центрів у художній панорамі твору є представлення історичних подій, пов'язаних із топонімом *Сливен* як центром руху болгарських гайдуків, етнокультурна виразність якого посилена розгортанням навколо нього низки імен ватажків: *Богдана-воєвода, Тимануш-воєвода, Страхило-воєвода, Стоян-воєвода* [Малик, т. 1, с. 195], назв традицій і звичаїв, зокрема свят календарно-обрядового циклу: *Юріїв день, Хрестів день*; ритуальних предметів і дій, що ілюструють естетику народного побуту.

Зв'язок імені з етикетними особливостями етнічної комунікативної культури виявляється в контекстах передачі дипломатичного епістолярію між турецьким султаном та запорізькими козаками, де ім'я правителя Османської імперії традиційно возвеличувалося, подавалося в контексті лексики, що передає надзвичайні якості володаря, вивищеного над іншими, наділеного особливими перевагами, блискучого воєначальника, захисника, зокрема в колі топонімів, що локалізують обшири його володінь і завоювань: *«Я, султан Магомет Четвертий, брат сонця і місяця, онук і намісник божий, володар царств — Македонського, Вавілонського, Єрусалимського, Великого і Малого Єгипту, цар над царями, володар над володарями, надзвичайний лицар, ніким не переможений воїн, невідступний оборонець гробу Ісуса Христа, пестун самого бога, надія і утіха мусульман, острах і великий оборонець християн, — наказую вам, запорозькі козаки: з доброї волі піддайтесь мені без суперечки і мене вашими нападами не турбуйте. Султан турецький Магомет Четвертий»* [Малик, т. 2, с. 369].

Імена постають у супроводі лексики на означення державних, військових, адміністративно-територіальних посад і звань, родових імен і прізвищ, епітетних характеристик, порівнянь з іншими впливовими особами чи в контексті протиставлень їхній діяльності, самоназв героїв або тих варіантів, які побутували в народі

й відображали критичну оцінку діяльності особи: *Великий візир Асан Мустафа Кепрюлю, або Кара-Мустафа, як його називала вся Туреччина, поглянув на себе у велике, в позолоченій рамці дзеркало роботи венеціанських майстрів* [Малик, т. 2, с. 322]; *Родина Кепрюлю, наймогутніша родина імперії, а можливо і всього світу, з надр якої вийшов і він, Кара-Мустафа* [Малик, т. 2, с. 323].

Палацову й замкову культуру Туреччини представляють назви архітектурних споруд і їх комплексів — башт, замків, мечетей, мостів, воріт: *Семивежний замок, мечеті Сулейманіє, Ая Софія, маєток Еюб, вежа Еда Куле, ворота Айвасари-капу*, які відтворюють особливості урбаністичних ландшафтів, відображають етнічну своєрідність життєдіяльності етносу.

Поряд із макротопонімами, визначальними у вітчизняному історико-культурологічному дискурсі (*Україна, Гетьманщина*) концептуальною лексемою, з якою пов'язана низка лексико-семантичних інтерпретацій мотиву захисту батьківщини, становлення й утвердження незалежності й державності, визначення геополітичних моделей і шляхів розвитку, є топонім *Запорізька Січ*, що в художній формі історико-пригодницького роману «Таємний посол» локалізує центр козацької держави, позначає місце набуття воїнами військового досвіду, підготовки до походів, визначення дипломатичних орієнтирів, має символічне значення духовної столиці як козацтва, так і національно-визвольного руху українського народу: — *Це — вона! Мати наша ... Січ! — прошепотів старий і направив чорні діри в той бік, де, на його думку, мала бути козацька фортеця. — Добрався-таки! Аж через 25 років, а добрався! Сліпий, німечний, нікчемний... Та все ж помру серед свого товариства!* [Малик, т. 1, с. 5]; топонім зумовлює асоціації з традиційними видами діяльності, промислами й ремеслами, що стали візитівкою січового способу життя, господарювання, як-от ковальство: — *Справді, Січ! — промовив глухо. — Пахне димом із кузні... Гарячою окалиною несе... Мабуть, ковалі передержали залізо в горні... та ще свіжоспеченим хлібом...* [Малик, т. 1, с. 82]).

В антропонімному складі роману, досить різноманітному в плані семантики твірних основ, символіки й структурних характеристик (*Юрій Хмельницький, Іван Сірко, Арсен Звенигора, Товкач, Сікач, Іван Стягайло, Іван Ріг, Андрій Могила, Самусь,*

Абазин, Іскра, Палій, Корній Метелиця, кобзар Сом, Шевчик), зокрема в іменах козаків і їхніх керівників представлено як етнокультурні традиції іменування, специфіку комунікації в козацькому війську, персональні дані й особистісні характеристики, так і державно-політичну значущість козацтва: стратифікацію, військову вправність, психоментальний імідж як відчайдушного воїнства, що відзначалося освітою, знанням народного життя, духом свободи й незалежності, відрази до ворогів-поневолевачів, впливової сили, що протягом тривалого часу визначала вектори вітчизняної й міжнародної політики: *Відкинувши голову на подушку, Сірко мовчки дивися на своїх побратимів, і ніхто не здогадувався, які думи бороздять його чоло. Він переводив погляд з одного на другого, ніби прицінювався, хто чого вартий. Тут і Іван Стягайло, і Іван Ріг, і Андрій Могила, і Самусь, і Абазин, і Іскра, і Палій... І ще добрих три десятка значних козаків, відомих не тільки на Січі, а по всій Україні* [Малик, т. 2, с. 229].

Спираючись на результати аналізу власних назв у художніх текстах, простеживши логіку експлікації онімів у історико-пригодницькій тетралогії Володимира Малика «Таємний посол», відзначаємо ще одну досить вагомому стилістичну функцію онімів — культурно-репрезентативну, засвідчену специфікою власних іменувань як особливих одиниць літературного дискурсу, що представляють культурно-цивілізаційний поступ етносу, його національно-визвольні рухи, шлях до самоусвідомлення, ствердження, збереження й захисту власної самобутності.

Література

1. Белей Л. Українські імена колись і тепер. Київ : Темпора. 2010. 128 с.
2. Влахова-Ангелова В. Исследовательские горизонты болгарской ономастики. Вопросы ономастики. 2015. 1 (18). С. 216–222.
3. Єрмоленко С. Мовно-естетичні знаки національної культури. Нариси з української словесності. Київ : Довіра. 1999. С. 358–368.
4. Данилюк Н. Лексика з національним культурним змістом на початковому етапі вивчення української мови інозем-

- цями. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : НПУ імені Драгоманова. 2012. С. 186–192.
5. Доценко М. В. Поетоніміка модерністської та постмодерністської прози : дис. ... канд. філол. наук. Вінниця : ДНУ імені Василя Стуса. 2018. 219 с.
 6. Колесник В. О. Відтопонімні прізвиська болгар півдня України. *Слов'янський збірник. Проблеми слов'янської ономастики*. 2010. № 23. С. 17–30.
 7. Маленко О. О. Вербальні стереотипи: етноментальний вимір мовної картини світу. *Матеріали I Міжнародної славистичної конференції, присвяченої пам'яті святих Кирила і Мефодія*. Харків – Шумен: ХІФТ, 2021. С. 121–127.
 8. Малик В. Таємний посол: Роман у 2-х т. Харків: Прапор. 1993. Т.1. 463 с.
 9. Малик В. Таємний посол: Роман у 2-х т. Харків : Прапор. 1993. Т. 2. 254 с.
 10. Петрова Озель Л.П., Скразловська І.А. Антропоніми як лінгвокультурне явище (на матеріалі української і турецької мов). *Львівський філологічний часопис*. 2021. № 10. С. 102–108.
 11. Пишньоха О.А., Покровська І.Л. Антропоніми як важливі кванти етнокультурної інформації (на матеріалі турецької мови). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер. : Філологія. 2019. № 39. Том 2. С. 132–135.
 12. Торчинський М. М. Етнокультурна знаковість власних назв. *Наукові записки ТНПУ імені В. Гнатюка. Серія: Мовознавство*. 2011. № 1(20). С. 123–129.
 13. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови : Монографія. Хмельницький : Авіст, 2008. 548 с.
 14. Торчинський М. М. Функціонування власних назв у художньому мовленні. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Проблеми граматики та лексикології*. Випуск 2. 2006. С. 295–301.
 15. Федурко М. Власне ім'я в романі Віктора Домонтовича «Доктор Серафікус»: функції та різновиди. *Проблеми гуманітарних наук*. Вип. 36. 2015. С. 200–212.

16. Черемська О. С. Національно-культурний компонент онімного простору української народної казки. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна*. Серія : Філологія. 2017. Вип. 76. С. 383–387.
17. Удовенко Л. Авторське створення топонімічного простору в художньо-історичному творі (на матеріалі роману Павла Загребельного «Диво»). *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна*. Серія : Філологія. 2012. Вип. 106. С. 105–109.

Петрова Озел Лилия. СОБСТВЕНИ ИМЕНА В РОМАНА НА ВЛАДИМИР МАЛИК «ТАЙНИЯТ ПОСЛАНИК»: КУЛЬТУРНО-РЕПРЕЗЕНТАТИВНА ФУНКЦЯ (ЛНГВОКОМПАРАТИВЕН АНАЛИЗ)

**NAZWY WŁASNE I ICH DERYWATY JAKO NARZĘDZIA
ARGUMENTACJI W POLSKIM WSPÓŁCZESNYM
DYSKURSIE O TEMATYCE ŻYDOWSKIEJ**

Pirogowska Ewa

*doktor, adiunkt w Instytucie Filologii Romańskiej,
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań. Polska
pirogov@amu.edu.pl*

Celem referatu jest ukazanie wartości argumentacyjnej różnych wariantów nazwy własnej, tj. imion, toponimów, pseudonimów, używanych w dyskursie związanym z Żydami, często niestety antysemickim, który powstał i funkcjonuje w przestrzeni komunikacji internetowej, a związany jest z działalnością polskiego dziennikarza, artysty, prosemickiego działacza społecznego Rafała Betlejewskiego i akcją «Tęsknię za Tobą, Żydzio» [Betlejewski 2004, Blacker 2004]. Akcję tę można uznać za «wydarzenie medialne» (*événement médiatique*), posługując się terminologią francuskiego dyskursywyisty Charaudeau (2000).

Analiza przykładów zaczerpniętych z dyskusji na forum internetowym prowadzi do ustalenia pewnych uniwersalnych wzorców